

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7C/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123202465
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123202465.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

16

7C/24/2023

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, XXX XX E., právne zastúpený: JUDr. Martin Kirňak, advokát so sídlom Vajanského 43, 080 01 Prešov, proti žalovanému: SR – Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, takto

rozhodol:

2

7C/24/2023

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 3.000 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy odo dňa 29.12.2022 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobný návrh žalobcu z a m i e t a .

III. Žalobca m á vo vzťahu k žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

14

7C/24/2023

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 14.03.2023 žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu nemajetkovú ujmu vo výške 6.000 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 6.000 Eur odo dňa 29.12.2022 do zaplatenia, ako aj trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, odboru kriminálnej polície

číslo ORP-198-OEK-PO-2012 zo dňa 03.09.2015 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za zločin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že B. C. ako jediný konateľ a spoločník spoločnosti MARCED, s.r.o., IČO: 36 512 893, so sídlom Budovateľská 50, Prešov a ako osoba zodpovedajúca za správnosť deklarovaných údajov, podal dňa 26.10.2009 ako mesačný platca dane z pridanej hodnoty (ďalej len DPH) na miestne príslušný Daňový úrad Prešov I., daňové priznanie k DPH za zdaňovacie obdobie 09/2009, do ktorého zahrnul faktúru č. F. zo dňa 10.09.2009 za dodanie rôznych náhradných dielov z predstieraného plnenia spoločnosti STAVBY, INVESTICE, s.r.o., Táboriská 23, Praha, Česká republika, na celkovú sumu 92.820 Eur, z ktorej si neoprávnene odpočítal DPH v celkovej výške 14.820 Eur, ktorú bol povinný odvieť v prospech štátneho rozpočtu a teda v takto spracovanom podanom daňovom priznaní si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie DPH vo výške 383,24 Eur a zároveň zaúčtovaním tohto obchodu znížil svoju daňovú povinnosť o sumu 14.436,76 Eur, čím si svojim konaním zabezpečil na úkor štátneho rozpočtu neoprávnený finančný prospech vo výške 14.820 Eur. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 1T/142/2017-635 zo dňa 18.11.2020 bol žalobca uznaný vinným zo spáchania zločinu skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1 ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Krajský súd v Prešove Rozsudkom č.k. 4To/10/2021-671 zo dňa 06.10.2021 rozhodol o oslobodení žalobcu spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Žalobca si uplatňuje nemajetkovú ujmu vo výške 6.000 Eur so zreteľom na všetky skutkové a právne relevantné okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu a jeho negatívnym dôsledkom sa v rámci ochrany osobnosti domáha žalobca náhrady škody v takejto výške. Bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti vo vzťahu k obchodným partnerom. Žiadne rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní ani súdu mu nedávali nádej, že sa trestná vec môže skončiť v jeho prospech. Žalobca trpel tak v súkromnom, rodinnom, ako aj v pracovnom živote. Vedené trestné stíhanie zasiahlo žalobcu samotného. Žije v obci Kapušany C. C., ide o malú obec a navyše matka žalobcu pracuje ako predavačka v obchode, kde stále musela čeliť otázkam, že čo jej syn urobil, že je trestne stíhaný. Rovnako malo trestné stíhanie vplyv na jeho spolužitie s manželkou, vznikali medzi nimi nedorozumenia, žalobca sa uzatváral do seba, menil nálady, s manželkou sa hádal. Trestné stíhanie vnieslo nedôveru do manželského spolužitia a obavy o budúcnosť. Posúdiac okolností dopadu na súkromný a rodinný život žalobcu a jeho podnikanie to vedie k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy je v celom rozsahu dôvodná. Žalovaný listom zo dňa 21.12.2022, ktorý bol právnenému zástupcovi žalobcu doručený dňa 28.12.2022, oznámil žalobcovi, že jeho nárok uspokojí iba čiastočne vo výške trov konania, ktoré mu vznikli. Nemajetková ujma uhradená nebola. Z tejto nemajetkovej ujmy si žalobca v súlade s rozhodnutím 4Cdo/48/2017 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.07.2019 uplatňuje aj úrok z omeškania.

2. Žalovaný sa k žalobe žalobcu vyjadril vo svojom písomnom podaní zo dňa 13.04.2023, v ktorom uviedol, že nie je nijako preukázaná, ani náležite podložená žalobcom požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 Eur. Ani v rámci časti odôvodnenia žaloby pod bodom 5. nie sú uvedené žiadne dôkazy smerujúce k verifikácii príčinnej súvislosti medzi výškou uplatnenej nemajetkovej ujmy a všeobecným konštatovaním žalobcu. Žalovaný je toho názoru, že v danom prípade nie je pre zachovanie princípu úplného odškodnenia vo vzťahu k osobe žalobcu priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v akejkoľvek výške potrebné, keďže v rozhodnej dobe bol žalobca stíhaný aj za inú trestnú činnosť. Nie je tak daná príčinná súvislosť medzi týmto trestným stíhaním.

3. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril vo svojom písomnom podaní zo dňa 04.05.2023, v ktorom zotrval na svojom skutkovom a právnom rozbere danej veci. Pokiaľ ide o primeranosť nemajetkovej ujmy žalobca uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy plní satisfakčnú funkciu, znamená, že predstavuje satisfakciu za poškodenie občianskej cti, dôstojnosti a dobrého mena. Priznaním náhrady nemajetkovej ujmy je sledované jej vyváženie ak je spôsobené nezákonným rozhodnutím štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Žalobca má za to, že intenzita, ako aj okolnosti zásahu v danom prípade odôvodňujú priznanie finančného zadostučinenia v danej výške, v akej si ho uplatnil žalobca podanou žalobou. V tejto súvislosti žalobca odkázal na všeobecnú rozhodovaciu prax súdov vo veci priznávania náhrady nemajetkovej ujmy.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, pripojeným trestným spisom sp. zn. 1T/142/2017, výsluchom žalobcu a svedka a ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav :

5. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov, odbor kriminálnej polície číslo ORP-198-OEK-PO-2012 zo dňa 03.09.2015 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za zločin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že B. C. ako jediný konateľ a spoločník spoločnosti MARCED, s.r.o., IČO: 36 512 893, so sídlom Budovateľská 50, Prešov a ako osoba zodpovedajúca za správnosť deklarovaných údajov, podal dňa 26.10.2009 ako mesačný platca dane z pridanej hodnoty (ďalej len DPH) na miestne príslušný Daňový úrad Prešov I., daňové priznanie k DPH za zdaňovacie obdobie 09/2009, do ktorého zahrnul faktúru č. F. zo dňa 10.09.2009 za dodanie rôznych náhradných dielov z predstieraného plnenia spoločnosti STAVBY, INVESTICE, s.r.o., Táboriská 23, Praha, Česká republika, na celkovú sumu 92.820 Eur, z ktorej si neoprávnene odpočítal DPH v celkovej výške 14.820 Eur, ktorú bol povinný odvieť v prospech štátneho rozpočtu a teda v takto spracovanom podanom daňovom priznaní si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie DPH vo výške 383,24 Eur a zároveň zaúčtovaním tohto obchodu znížil svoju daňovú povinnosť o sumu 14.436,76 Eur, čím si svojim konaním zabezpečil na úkor štátneho rozpočtu neoprávnený finančný prospech vo výške 14.820 Eur. Proti tomuto uzneseniu vyšetrovateľa podal žalobca v lehote sťažnosť, ktorá bola Uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry číslo 1/2Kpt/681/15/7700-2 zo dňa 16.10.2015 zamietnutá ako nedôvodná. Dňa 22.12.2017 bola prokurátorom Okresnej prokuratúry Prešov podaná na žalobcu obžaloba pre zločin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1 ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 1T/142/2017-635 zo dňa 18.11.2020 bol žalobca uznaný za vinného zo spáchania zločinu skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1 ods. 2 písm. d) Trestného zákona. Proti tomuto rozsudku zo dňa 18.11.2020 podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie a následne Krajský súd v Prešove rozsudkom spisová značka 4To/10/2021 zo dňa 06.10.2021 rozhodol o odvolaní žalobcu ako obžalovaného a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Prešov tak, že žalobcu oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný.

6. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že podľa jeho názoru orgány činné v trestnom konaní nepredložili dostatok dôkazov, ktoré by súdu umožňovali jednoznačne konštatovať, že skutok uvedený v obžalobe spáchal práve obžalovaný, ale ani to, že sa skutok vôbec stal. V predmetnej veci orgány činné v trestnom konaní nepostupovali v súlade so zásadou náležitého zistenia skutkového stavu, keď nezabezpečili relevantne a procesne spôsobilé dôkazné prostriedky, ktoré by preukazovali naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Prokurátor ako žalobca jednoznačne neuniesol dôkazné bremeno a vôbec nereagoval na vzniknutú dôkaznú situáciu, a to nielen v prípravnom konaní, ale ani v konaní pred súdom. Z obsahu predloženého spisu je zistiteľné, že obžalovaný už v prípravnom konaní predložil dôkazy a uviedol tvrdenia, ktoré spochybňovali jeho trestnoprávnu zodpovednosť. Rovnako postupoval aj v konaní pred Okresným súdom. Krajský súd bol toho názoru, že je namieste aplikovať zásady in dubio pro reo, ktorá prichádza do úvahy vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov.

7. Žiadosťou zo dňa 06.10.2022 požiadal žalobca žalovaného o zaplatenie trov obhajoby ako majetkovej škody vo výške 2.202,77 Eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 Eur. Žalovaný listom zo dňa 21.12.2022 oznámil žalobcovi, že uspokojil jeho nárok na náhradu majetkovej škody. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, absentovala podľa názoru žalovaného príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným trestným stíhaním.

8. Žalobca súdu uviedol, že v septembri 2015 bolo voči jeho osobe začaté trestné stíhanie pre zločin krátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1,2 Trestného zákona. Následne bola podaná obžaloba. Rozsudkom súdu 1. inštancie bol uznaný za vinného, oslobodený bol až rozhodnutím krajského súdu. Počas celého vedenia trestného konania pociťoval frustráciu, zúfalstvo, ktoré začalo ukončením daňovej kontroly. Po celý čas, keď prebiehala daňová kontrola v rámci prípravného konania, preukazoval orgánom činným v trestnom konaní, ako aj daňovým orgánom svoju nevinu. Všetky jeho návrhy na doplnenie dokazovania boli zamietané už v rámci daňovej kontroly. Pociťoval bezmocnosť, pričom realita uskutočneného obchodu, pre ktorý bol stíhaný, preukazoval orgánom činným v trestnom konaní a svojou argumentáciou si bol istý. K jeho trestnému stíhaniu vôbec nemalo dôjsť. Vedenie trestného konania mu spôsobovalo beznádej, zúfalstvo a veľkú frustráciu. Týmto trestným stíhaním trpela jeho osobnosť, ako aj jeho rodina, manželka a dve maloleté deti. S manželkou mali hádky, trávil čas v práci, mimo spoločnej domácnosti, vyhýbal sa spoločenskému životu a kamarátom a uzatváral sa do seba. Celá rodina to znášala veľmi zle. Nakoniec to vyústilo do jeho odchodu a zmeny trvalého pobytu,

keď sa odsťahoval do Košíc pre ukľudnenie a vytvorenie pohody. Rovnako sa o vedení trestného stíhania dozvedeli jeho zamestnávateľia, keďže pracoval v spoločnosti Volvo Group Slovakia, pričom vyšetrovateľ doručoval písomnosti a žiadal o výsluch aj jeho kolegov, ako aj riaditeľa, ktorý bol vypočutý. O vedení trestného stíhania sa dozvedeli firemní dodávateľia. Trpel aj v pracovnom živote, keďže zásielky vyšetrovateľa boli doručované aj na pracovisko. Žije na dedine, preňho to bola potupa. Všetci naňho hľadeli ako na páchatel'a trestného činu. V roku 2019 odišiel z práce. Najväčšou hodnotou je to, že za šesť rokov bol obmedzený, sťažený, tento čas vedenia trestného stíhania ovplyvnil jeho osobu a nedokáže to vrátiť späť. Pokiaľ ide o jeho psychický život, trávil život v práci, lekárov z príslušného odboru nenavštevoval. V období 2016 až 2021 odišiel do Košíc, rozvedený nie je, s manželkou žije v spoločnej domácnosti. Pokiaľ ide o iné trestné stíhanie, v roku 2015 bola na neho podaná obžaloba zo strany Špeciálnej prokuratúry Slovenskej republiky pre zločin neodvedenia dane a poistného, v roku 2009 bola na neho podaná obžaloba. V roku 2015 bol spod obžaloby oslobodený. V septembri 2015 bola na jeho osobu podaná obžaloba Špeciálnej prokuratúry pre zločin neodvedenia dane a poistného, konanie sa viedlo na Okresnom súde Košice, ide o živú vec, ktorá nie je právoplatne skončená. Ďalšie trestné stíhanie je to, za ktoré si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy, keďže bol spod obžaloby oslobodený a rovnako naňho v septembri 2009 bola podaná obžaloba pre prečin nezaplatenia dane a poistného. Konanie sa viedlo v Žiari nad Hronom, pričom v decembri 2015 bol Krajským súdom Banská Bystrica oslobodený. Pracovný pomer so zamestnávateľom ukončil dohodou. V roku 2015 mal dve dcéry vo veku 6 a 4 roky, vedomosť o trestnom stíhaní nemali.

9. Manželka žalobcu B. G. C., ktorú súd v spore vypočul ako svedka uviedla, že vedela o trestnom stíhaní jej manžela, trpela ona a trpeli deti, trpeli svokrovci, jej mama a tým pádom celá rodina. Vzali sa v roku 2009, v tom čase mali dve maloleté deti, jedna bola školáčka, druhá bola predškoláčka. Týmto deťom sa bolo treba venovať, kvôli trestnému stíhaniu, ktoré sa viedlo voči jej manželovi, sa často hádali, trpeli deti, pretože musela nahrádzať aj povinnosti manžela, nemala čas na svoje súkromie, spoločenský život, uzatvárala sa do seba. Tým, že bývajú na dedine, každý na nich ukazoval prstom, manželovi chodili zo súdu listy. Svokra pracovala v obchode, a preto poštarka jej doručovala manželove listy v práci. Každý videl, že sú to listy zo súdu, svokra čelila otázkam, prečo synovi doručujú listy zo súdu. Hákali sa a často plakala. Práve v dôsledku doručovania týchto listov, manžel menil trvalý pobyt a odsťahoval sa do Košíc. Bol nervóznym, keď mu chodili listy zo súdu. Veľmi ťažko to znášala najmä ich staršia dcéra, ktoré na manžela bola naviazaná. Deti možno niečo tušili, boli maloleté, avšak o trestnom stíhaní otca nepovedali. Trpel veľmi jej zdravotný stav, nakoľko sa jej zvýšil tlak, viacej sa bojí a berie tabletky na tlak. Museli si požičiavať peniaze, najmä od jej mamy. Voči jej manželovi bolo vedené jedno alebo viacej trestných stíhaní, pričom podľa jej vedomostí jedno ešte stále nie je ukončené, prebieha v Košiciach a trvá to veľmi dlho.

10. Právny zástupca žalobcu žiadal žalobe v celom rozsahu vyhovieť keďže žalobca bol právoplatne oslobodený spod obžaloby, má tak nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, jej výšku ponechal na úvahe súdu. Poukázal na rozhodovaciu prax súdov a bol toho názoru, že požadovaná suma je primeraná. Zástupca žalovaného uviedol, že neboli splnené zákonné predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy, nakoľko nebola preukázaná príčinná súvislosť k vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy práve v súvislosti s týmto trestným stíhaním, keďže voči žalobcovi boli vedené tri ďalšie trestné stíhanie. Žalobu žiadal zamietnuť.

11. Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd právne uzatvára:

Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 39 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 488 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohládávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 OZ záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) tento zákon upravuje

- a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci,
- b) zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len „územná samospráva“) za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy,
- c) predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

Podľa § 2 zákona č. 514/2003 Z.z. na účely tohto zákona

- a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,
- b) orgán verejnej moci je
  1. štátny orgán,
  2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 15 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadost") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.

Podľa § 16 ods.4 zákona č. 514/2003 Z.z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.8a)

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

12. Súd po preskúmaní žaloby a oboznámení sa s vyjadreniami strán a vykonanom dokazovaní, vypočutí žalobcu, ako aj svedka, dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy podľa Zákona číslo 514/2003 Z.z. je v celom rozsahu daný.

13. Predpokladom zodpovednosti štátu za škodu v zmysle Zákona č. 514/2003 Z. z. je súčasné splnenie troch podmienok, a to existencia nezákonného rozhodnutia resp. nesprávneho úradného postupu, existencia škody, t. j. majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, resp. nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v zmysle § 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je objektívnou zodpovednosťou, ktorej sa štát nemôže zbaviť a za splnenia vyššie uvedených podmienok za túto škodu zodpovedá. Pre vznik zodpovednosti štátu musia byť pritom splnené všetky zákonom požadované podmienky súčasne.

14. V súvislosti s uplatnenými nárokmi žalobcu súd v prvom rade poukazuje na už ustálenú judikatúru najvyšších súdnych autorít, z ktorej poukazuje najmä na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/53/1993 zo dňa 28.6.1993, publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod č. R 70/1994, tiež obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 1Cz/6/90 zo dňa 23.2.1990 publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R 35/1991, ktoré síce

majú svoj právny základ v zákone č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, avšak súdna prax zotrvala na právnych záveroch v nich uvedených aj po prijatí zákona č. 514/2003 Z. z. V zmysle uvedených judikátov štát zodpovedá aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby.

15. Zo záverov z Uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18.10.2010, publikovaného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod č. R 37/2014 vyplýva: „Zmyslu a účelu § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným.

16. Rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 320/2016 zo dňa 07.07.2016, v ktorého odôvodnení ústavný súd okrem iného uvádza: „Ústavný súd zdôrazňuje, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov účinného od 01.07.2004 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. júna 2004 (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“).

17. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté súdnou judikatúrou v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/15/2009).

18. Súd poukazuje na právne závery vyplývajúce z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.01.2017, predovšetkým odôvodnenie v bode 21., v ktorom sa uvádza: „Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby (či zastavením trestného stíhania), je však potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahujú do základných práv jednotlivca. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 590/08 zo 17.06.2008 a sp. zn. IV. ÚS 642/05 z 28.08.2007). Je iste právom a povinnosťou štátu zabezpečovať ochranu spoločnosti vyšetrovaním podozrení zo spáchania trestnej činnosti a jednotlivec je povinný v určenom rozsahu znášať obmedzenia z toho vyplývajúce, avšak pokiaľ orgány činné v trestnom konaní dospejú k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k takto stíhanej osobe o postup porušujúci jej základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nepáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31.03.2005).“

19. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/249/2018 zo dňa 31.10.2019, v ktorého bode 33. odôvodnenia sa uvádza: „Od publikovania judikátu R 37/2014 sa rozhodovacia prax najvyššieho

súdu ustálila (nie je rozdielna) v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (prejednávany prípad), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.“

20. Súd uvádza ďalšie rozhodnutia, ktorých predmet konania bol obdobný a ktoré obdobne pojednávajú o podmienkach vzniku nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku oslobodenia spod obžaloby v trestnom konaní - rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 54/2011 zo dňa 30.1.2011, sp. zn. 7Cdo 145/2011 zo dňa 12.12.2012, sp. zn. 7Cdo 87/2012 zo dňa 19.6.2013, sp. zn. 7MCdo 27/2012 zo dňa 19.2.2014, sp. zn. 4 Cdo 66/2018 zo dňa 21.11.2018, sp. zn. 8Cdo 177/2017 zo dňa 26.1.2019.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery najvyšších súdnych autorít možno konštatovať, že oslobodením žalobcu spod obžaloby bola fakticky konštatovaná nezákonnosť uznesenia, ktorým mu bolo vznesené obvinenie. Je pritom bez významu, či mohol súd v rámci predbežného pojednania obžaloby rozhodnúť zastavením trestného stíhania, alebo či išlo o použitie zásady in dubio pro reo. Ide na vrub zodpovednosti štátu, že jeho orgány, konkrétne orgány činné v trestnom konaní, začali trestné stíhanie voči osobe žalobcu, hoci sa neskôr zistilo, že žalobca trestný čin nespáchal. Nepochybne, teda pre prijatie záveru o základe nároku je potrebné s poukazom na princíp právnej istoty v článku 2 ods. 2 CSP vychádzať z teja už ustálenej rozhodovacej praxe súdov.

22. Súd mal za to, že boli naplnené aj ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti štátu v zmysle Zákona č. 514/2003 Z.z., a to vznik škody a príčinná súvislosť s trestným stíhaním žalobcu.

23. K nemajetkovej ujme, ktorú si žalobca uplatnil vo výške 6.000 Eur, súd uvádza nasledujúce:

24. Z výpovede samotného žalobcu a svedkyne- manželky žalobcu na pojednávaní, ako aj zo skutkových tvrdení uvedených v žalobe, sa súd nestotožnil s názorom žalovaného, že v danom prípade je dostatočnou satisfakciou pre žalobcu samotné konštatovanie, porušenie práv žalobcu, teda oslobodzujúci rozsudok. Súd sa však rovnako nestotožnil ani so žalobcom uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy. Každá fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, svojho života a zdravia ako aj súkromia, pričom súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými, ich rozvíjanie, čím sa napája a rozvíja vlastná osobnosť danej fyzickej osoby. Nezákonné trestné stíhanie podľa názoru súdu môže jednoznačne zasahovať do súkromného života jednotlivca, do jeho cti, povesti, a preto je spôsobilé obmedziť, či porušiť aj právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, tak ako to zaručuje článok 19 Ústavy Slovenskej republiky. Súd mal predovšetkým z výpovede žalobcu a vypočutej svedkyne jednoznačne za preukázané, že trestné stíhanie malo vplyv na súkromný, rodinný, aj profesijný život žalobcu. Žalobca podľa názoru súdu čelil zvýšenému stresu, nervozite a stagnácii v práci. Nevyhľadal síce odbornú pomoc psychológa, respektíve psychiatra, na vyrovnanie sa so vzniknutou situáciou musel podľa názoru súdu vynaložiť vlastnú snahu a zvýšené úsilie. Tak žalobca, ako aj jeho manželka pociťovali strach, úzkosť, ako celé trestné stíhanie dopadne, mali obavy o žalobcovu budúcnosť. Súd dáva dôraz a uveril výpovedi žalobcu a vypočutého svedka čo sa týka napätých vzťahov a emocionálne vypäté situácie, ktoré môžu vyvstať v priebehu trestného stíhania a ktoré mohli narušiť ich rodinné súžitie. Rodina žalobcu, bola vystavená tlaku okolia, museli čeliť otázkam o skutku, ktorý bol kladený za vinu žalobcovi a zodpovedať na otázky okolia. Tým mohol byť narušený tak rodinný, ako aj pracovný život samotného žalobcu. V rodine žalobcu v súvislosti s vedením trestného stíhania vznikali napäté situácie, nedorozumenia v komunikácii s manželkou, čo ťažko znášal nielen žalobca, ale aj jeho rodina a v neposlednom rade takémuto zvýšenému emočnému napätiu boli vystavené aj ich dve maloleté deti. Táto napätá situácia v rodinnom živote žalobcu vyústila do zmeny jeho trvalého pobytu, keď sa odsťahoval do Košíc, čo ťažko vplývalo na manželku a maloleté deti. Manželka tak musela zastúpiť aj funkciu otca vo vzťahu k starostlivosti o maloleté deti. Deti žalobcu tak boli ukrátené o čas, ktorý mohli tráviť s otcom a zdieľať s ním spoločné zážitky. Vedením trestného stíhania sa žalobca uzatváral do seba, pociťoval úzkosť, nervozitu, vyhýbal sa s manželkou spoločenskému životu. V neposlednom rade vedenie trestného stíhania po dobu 6 rokov zasiahlo aj finančnú situáciu rodiny podľa tvrdení manželky žalobcu, keď žalobca mal zvýšené finančné výdavky s úhradou trov obhajoby. Žalobca žije v malej obci, a preto pociťoval napätie aj v doručovaní

písomnosti od príslušných orgánov vo vzťahu k tomu, čo a od koho mu bolo zasielané. Vedenie trestného stíhania ťažko znášala bližšia rodina žalobcu, jeho rodičia a svokra. V neposlednom rade súd pri priznaní nemajetkovej ujmy prihliadol aj na charakter trestného činu a trestnú sadzbu, pre ktorý bol žalobca stíhaný, pričom možno aj objektívne vyhodnotiť, že toto trestné stíhanie mohlo pošramotiť tak povest' žalobcu v okolí v ktorom sa pohyboval. Okrem zákonom stanovených kritérií podľa § 17 ods. 3 Zákona číslo 514/2003 Z.z. bral súd za rozhodujúce tiež povahu trestnej veci vzhľadom na druh a závažnosť trestného činu, pre ktoré bolo trestné stíhanie vedené, od ktorých sa tiež odvíja intenzita, s akou osoba poškodená nezákonným trestným stíhaním je negatívne vnímaná celým okolím. Zohľadnil tiež hrozbu a potencionálny rozsah trestného postihu, od ktorého sa odvíja subjektívny pocit neistoty a strachu na strane osoby poškodenej nezákonným trestným stíhaním.

25. Súd však poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo/171/2005 zo dňa 27.04.2006, kde súd konštatoval, že aj keď výška zadosťučinenia v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu vymykajúcou sa akejkolvek kontrole, nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by napríklad pri porovnaní odškodnenia zásahu do práva na ochranu osobnosti s odškodnením zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky, mohli niektoré ujmy na iných základných právach bagatelizovať. Rovnako v rozhodnutí 6MCdo/15/2012 zo dňa 30.09.2013 Najvyšší súd dospel k záveru, že určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu. Jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu o určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad Zákon číslo 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 násobku minimálnej mzdy, pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit vo výške 10 násobku minimálnej mzdy.

26. Súd tak priznal žalobcovi za celkovo trvajúce trestné stíhanie po dobu 6 rokov sumu 500 Eur (500 x 6 = 3.000 Eur) za každý rok nezákonného vedeného trestného stíhania. Pri priznávaní tejto sumy a v tejto výške súd vzal zreteľ pokiaľ ide o pracovnú sféru života žalobcu, že pracovný pomer podľa jeho tvrdení bol so zamestnávateľom ukončený dohodou. Ďalšie negatívne dopady na pracovnú sféru žalobcu neboli tvrdené a ani preukázané. V neposlednom rade, súd vzal za rozhodujúcu skutočnosť pri priznávaní výšky nemajetkovej ujmy aj tú skutočnosť, že voči žalobcovi boli vedené celkovo tri trestné stíhanie, z toho v septembri v roku 2015 bola na osobu žalobcu podaná zo strany Špeciálnej prokuratúry SR obžaloba pre zločin neodvedenia dane a poisťného, konanie sa vedie na Okresnom súde Košice, konanie nie je toho času právoplatne ukončené. Z tohto dôvodu je možné prijať záver, že žalobca už mal skúsenosti s vedením trestného stíhania voči jeho osobe, a preto toto trestné stíhanie, ktoré skončilo právoplatným oslobodením žalobcu spod obžaloby vedené na OS Prešov pod sp. zn. 1T/142/2017, nebolo jeho prvou skúsenosťou. Priznanú sumu považuje preto súd za dostačujúcu a v prevyšujúcej časti bol žalobný návrh žalobcu zamietnutý. V súlade s § 232 ods. 3 CSP žalovaný v písomných podaniach, ani v prednese na pojednávaní nežiadal v prípade vyhovenia žalobe určiť dlhšiu lehotu na plnenie, preto ju súd neurčil.

27. Podľa § 16 ods. 4 Zákona č. 514/2003 Z.z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

28. Z rozhodnutia NS SR zo dňa 30.07.2019 sp. zn. 4Cdo/48/2017 vyplýva: „Právnu otázku nastolenú dovolateľkou a/ na aplikovateľnosť zákona č. 412/2012 Z.z. aj na nezákonné rozhodnutia vydané pred 1. januárom 2013 možno pokladať za vyriešenú Uznesením Najvyššieho súdu zo 16.03.2016, sp. zn. 7Cdo/262/2015, teda ešte pred vydaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, a b/ na nárok žalobkyne na úroky z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy tiež možno považovať za vyriešenú

Uzneseniami Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/48/2010, 2Cdo/155/2011, 7Cdo/253/2013, so závermi, že a/ „K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany základných práv a slobôd, ako aj právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prieťahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok (napr. zastavením trestného stíhania, oslobodením obžalovaného spod obžaloby a pod.). Preto aplikovať ustanovenie § 17 v zmysle tejto novely (zákona č. 412/2012 Z.z.) na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 1. januárom 2013, by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti uvedenej novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy v nelimitovanej výške, toto jeho právo v časti prevyšujúcej horný limit zavedený novelou (zákona č. 412/2012 Z.z.) zaniklo dňom jej účinnosti. Takýto prístup súdov by popieral nielen ústavný princíp úplného odškodnenia (čl. 46 ods. 3 ústavy), ale spôsoboval by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, čiže bol by zásahom do legitímneho očakávania poškodeného na primeranú satisfakciu, a bol by aj porušením zákazu retroaktivity.“ b/ „Štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník zo zodpovednostného právneho vzťahu (§ 489 Občianskeho zákonníka) dostáva do omeškania, a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému veriteľovi tiež úroky z omeškania.“

29. Súd v súlade s § 16 ods. 4 Zákona č. 514/2003 Z.z. priznal žalobcovi aj úrok z omeškania z dlžnej sumy deň nasledujúci po odpovedi žalovaného žalobcovi, že jeho nárok na náhradu škody v časti nemajetkovej ujmy neuspokojí. Podľa skutkových tvrdení žalobcu v žalobe odpoveď žalovaného bola žalobcovi doručená dňa 28.12.2022. Tieto skutkové tvrdenia žalobcu neboli žalovaným popreté, preto ich súd v súlade s § 151 ods. 1 CSP považuje za nesporné. Deň nasledujúci po uplynutí tejto lehoty tak priznal žalobcovi aj úrok z omeškania z dlžnej umy.

30. O trovách konania v tejto časti rozhodol súd podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, čo do základu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bol podľa názoru súdu žalobca v celom rozsahu úspešný. Výška však závisela od úvahy súdu, z tohto dôvodu súd žalobcovi v tejto časti nemajetkovej ujmy priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, avšak iba z prisúdenej sumy. Nemožno zaťažiť žalobcu podľa názoru súdu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. O ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku postupom podľa § 262 C.s.p.

Poučenie:

2

7C/24/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.